

ŽMOGAUS MORFOLOGIJOS PAGRINDŲ PROGRAMA

ĮVADAS

Visuomenės sveikatos fakultete žmogaus morfologijos pagrindų disciplina yra privaloma, dėstoma I kurso rudens semestre. Žmogaus morfologijos kursas suteikia 4 kreditus ir apima 120 valandų.

Žmogaus morfologijos studijų tikslas - suteikti studijuojantiems bazines žinias apie žmogaus kūno sandarą, būtinas tolimesnėms biomedicininėms dalykų studijoms ir profesinei veiklai. Dėmesys skiriamas žmogaus audinių, organų ir jų sistemų sandaros supratimui. Ugdomi struktūrinės analizės įgūdžiai.

Dalyko turinys. Žmogaus morfologijos bendrosios žinios yra pateikiamos paskaitose, o specialiosios - praktikos darbuose. Paskaitos yra orientuotos į audinių (epitelinio, jungiamojo, raumeninio bei nervinio) ir organų sistemų (judėjimo aparato, širdies ir kraujagyslių bei limfagyslių, vidaus organų, centrinės ir periferinės nervų sistemų) funkcinę morfologiją. Šios žinios skirtos mokslinio požiūrio į audinių bei organų sandaros ir funkcijos sąveikos bei vienovės ugdymui. Praktikos darbuose studentai įgyja konkrečias žmogaus morfologijos pagrindų žinias. Jos kaupiamos, žmogaus audinius ir kūno sandarą nagrinėjant bendrosios histologijos ir sisteminės anatomijos studijų principais. Kadangi iki šiol nėra specialaus žmogaus morfologijos pagrindų vadovėlio lietuvių kalba, šios programos pabaigoje yra specialus skyrius, kuriame yra nurodyti išmokti reikalingi terminai, nepriklausomai nuo studentų pasirinkto žmogaus histologijos ir/ar anatomijos vadovėlių.

Studentų savarankiškas darbas. Anatomijos instituto prozektoriuje, Žmogaus anatomijos muziejuje bei saviruošos metu mokomasi diagnozuoti anatomines struktūras preparatuose, modeliuose bei schemose, įsisavinti morfologijos (histologijos ir anatomijos) terminiją. Siekiant pagilinti morfologinį išsilavinimą, laisvu nuo pagrindinių anatomijos studijų metu studentai gali rengti anatominius preparatus. Esant pageidavimui, studentai taip pat gali ruošti referatus labiau specifinėmis bei gilesnėmis anatomijos temomis. Referatuose studentai parodo savo sugebėjimus savarankiškai rinkti bei analizuoti naujausius literatūros šaltinius. Referato parengimas ir/arba anatominio preparato pagaminimas praktikos užsiėmimų metu ar po praktikos darbų prozektoriuje suteikia studentams įgyti gilesnių žinių, kurios padeda studentams gauti aukštesnius įvertinimus tarpinių ir baigiamojo egzaminų metu.

Vertinimas. Gavus teigiamus įvertinimus keturiose apklausose raštu (teste) ir žodžiu (koliokviumuose), studentui(-ei) užskaitomas kursas, suteikiant jam (jai) teisę laikyti baigiamąjį egzaminą. Bendras (galutinis) žinių įvertinimas apskaičiuojamas pagal žemiau pateiktą formulę. Kadangi šiuo metu žmogaus morfologijos pagrindų dalykas visuomenės sveikatos studijų programoje yra sudedamoji žmogaus biologijos dalyko dalis, žmogaus morfologijos pagrindų galutinio įvertinimo balas sudaro 60 procentų galutinio žmogaus biologijos dalyko egzamino įvertinimo.

Tiek tarpinį, tiek baigiamąjį egzaminą sudaro dvi dalys: (1) rašto darbas - testas, susidedantis iš kurso dalį arba visą kurso medžiagą apimančių klausimų bei (2) praktinė užduotis, reikalaujanti

preparatuose ir/ar modeliuose pademonstruoti anatomines struktūras, nurodytas ištrauktame praktinės užduoties biliete.

Pagrindinė literatūra

1. Česnys G. ir kt. (2008) Žmogaus anatomija. Pirmasis tomas. Kaunas: KMU leidykla.
2. Stropus R. ir kt. (2007) Žmogaus anatomija. Antrasis tomas. Kaunas: KMU leidykla.
3. Stropus R., Tamašauskas K.A., Paužienė N. (2005) Žmogaus anatomija. Kaunas: Vitae Litera.
4. Tamašauskas K.A., Stropus R. (2003) Žmogaus anatomija. Kaunas: KMU leidykla.
5. Anusevičienė O.V. ir kt. (2002) Žmogaus anatomija ir fiziologija. Kaunas: Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras.
6. Pavilionis S. ir kt. (1984) Žmogaus anatomija. Vilnius: Mokslas.
7. Pavilionis S. ir kt. (1972) Žmogaus anatomija. Vilnius: Mokslas.
8. Baltrušaitis K. ir kt. (1990). Histologija. Vilnius: Mokslas.
9. Vitkus A. ir kt. (2003). Žmogaus histologija. Kaunas: KMU leidykla.